

У процесі професійного становлення вирішуються проблеми розвитку особистісних властивостей педагога, вихователя, викладача, які коригують педагогічну позицію, поведінку, спрямовують на індивідуальні досягнення у творчості. Разом з тим здійснюються процеси самоактуалізації, самопізнання, подальшого професійного самовдосконалення.

Література

1. Григоренко Г.І. Психолого-педагогічні аспекти підготовки вихователя до керівництва грою дошкільника. Сучасні технології підготовки майбутнього педагога до професійної діяльності в системі освіти / Г.І. Григоренко //Зб.мат.наук.-пр.конф. – Запоріжжя, Канон. – 2000. – С. 8-12.

2. Денисенко Н.Ф. Теоретичні засади та технологія управління системою фізичного виховання дітей дошкільних навчальних закладів / Н.Ф. Денисенко//: Автореф. дис. ...д-ра пед.наук. – Київ, 2002. – 20 с.

3. Максимчук Б. Роль педагогічної валеології у забезпеченні професійної підготовки фахівців/Борис Максимчук//Молода спортивна наука України. Т. 4 – 2013. – С. 93-100.

4. Нестеренко В. В. Підготовка вихователів дошкільних закладів до валеологічного виховання дітей / Нестеренко В. В. // Зб. наук. пр. Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 2007. – 166 с.

УДК 37.015.31:796.1/3]:[502/504:378:37.091.12

ПИНЗЕНИК О. М., ТОВТ М. М.
Мукачівський державний університет

ВПРОВАДЖЕННЯ У ПРОЦЕС ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІГРОВИХ ФОРМ ТА ПРИЙОМІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Екологічна освіта і виховання сьогодні є одним з пріоритетних напрямків роботи з молоддю, організованим та послідовним педагогічним процесом. Організація процесу екологічного виховання майбутнього педагога вимагає чіткого визначення всіх його ланок, виявлення зв'язків і залежностей, формування системи екологічних знань, умінь, навичок, поглядів, переконань, моральних якостей, забезпечує становлення і розвиток в особистості відповідального ставлення до природи.

Екологічна освіта та виховання стають стрижнем сучасної педагогічної освіти і служать ключем до перебудови його сучасних систем і суспільства в цілому. Особливо актуальна роль екологічної освіти як основи нової моральності і опори для розв'язання численних питань практичного життя людей [2]. Екологічна освіта зосереджується на взаємозв'язках між людиною та її довкіллям і формує систему наукових знань, поглядів і переконань, які закладають основи відповідального та дієвого ставлення до навколишнього природного середовища.

Серед форм організації навчального процесу у вищому закладі освіти одне з головних місць займають семінарські та практичні заняття. Такі заняття мають на меті поглиблювати, розширяти, узагальнювати теоретичні знання, які отримані студентами на лекціях або у самостійній роботі та забезпечувати їм

оволодіння навичками і вміннями застосування цих знань у практичній діяльності. Вони розвивають наукове мислення, дозволяють перевірити знання студентів, мають функцію зворотного зв'язку. Методика проведення практичних занять може бути різною, оскільки залежить від цілей занять екологічної освіти, творчої індивідуальності викладача, його професіоналізму [1]. Майстерність педагога повинна виражатися в постійному пошуку нових форм проведення занять, удосконаленні їх змісту. Практичні заняття слід організовувати для студентів так, щоб останні були постійно зацікавлені завданнями, роботою, мали позитивний настрій, почуття власного успіху.

Однією з форм проведення практичного заняття у вищій школі, яка б відповідала поставленим вимогам активізації пізнавальної діяльності, може бути гра. Ще Платон ставився до дитячих ігор як до засобу підвищення ефективності навчання, пізнавальної активності учнів, формування у них соціальних якостей і бажання систематично трудитися [2].

Як і будь-який інший метод навчання, ігрова форма не претендує на універсальність, але має свої суттєві позитивні переваги. Розглянемо їх з врахуванням специфіки процесу пізнання у вищому навчальному закладі.

По-перше, на ігровому занятті відбувається закріплення та поглиблення знань, як здобутих на лекціях, так і самостійно надбаних, вмиле їх застосування, створюються умови для активного обміну думками та досвідом. По-друге, є можливість здійснити особистісний підхід до кожного учасника завдяки розподілу ролей. Кожен учасник «примірює на себе» запропоновану роль, будує діяльність згідно своєї ролі, приймає рішення, намагаючись при цьому уникнути можливих конфліктних ситуацій. По-третє, на відміну від традиційних методів, форм, прийомів, які, в основному, орієнтовані на індивідуальне навчання, ігрові ж передбачають колективність роботи учасників. Знання, вміння показує не окремий індивід, а уся група або мікрогрупа, бо рішення виробляється колективно. Таким чином, формується культура спілкування в колективі, розвивається вміння поважати думку інших, яке так необхідно майбутньому педагогу. По-четверте, викладач у ході проведення гри створює емоційний настрій учасників, який А.С. Макаренко відзначав як «мажорний», а ми маємо всі підстави вважати його таким, що активізує.

Ставлення педагогів до ігрових форм і прийомів навчання неоднозначне. Деякі вважають, що «гра – це розвага, а не серйозна праця». Однак визнання чи невизнання місця гри у навчанні, зокрема як прийому активізації пізнавальної діяльності, може служити показником творчого потенціалу самого педагога. Зважаючи на це, необхідно готувати майбутніх учителів до професійного усвідомлення позитивного потенціалу ігрових форм і прийомів навчання шляхом відповідної організації їх пізнавальної діяльності.

Відомо, що ігрова діяльність є ведучою діяльністю для дітей молодшого віку. Але цілком доцільним є застосування у навчально-виховному процесі ігор серед студентів, що підтверджує розгляд основних положень теорії дидактичних ігор. Її розробці присвятили свої роботи багато відомих учених,

зокрема, Б.Г.Ананьєв, Ю.П.Азаров, Е.Берн, Л.С.Виготський, Д.Б.Ельконін, А.С.Макаренко, В.О.Сухомлинський, Г.П.Щедровицький та інші.

Виходячи з теоретичних положень, конкретизуємо психолого-педагогічні особливості організації ігрової діяльності у процесі екологічної освіти:

1) врахування вікових та індивідуальних особливостей учасників ігрової діяльності;

2) залучення усіх учасників до ігрової діяльності;

3) створення атмосфери доброзичливості;

4) демократичний стиль керівництва;

5) об'єднання ігрових та неігрових форм, прийомів та методів навчання.

Завдання гри екологічного змісту повинні базуватися на реальній теоретичній та практичній підготовці учасників, бути посилюючими для їх вирішення. Тому, при підборі ігор слід враховувати вікову градацію та індивідуальності особливості учасників.

Вирішення цих завдань повністю залежить від стилю керування грою. Атмосферу взаємоповаги та взаєморозуміння може створити тільки керівник - демократ, який дасть можливість розкритися кожній особистості, підбадьорить у скрутну годину, допоможе вийти із складної ситуації. Такий керівник розуміє, що творчість не виникне там, де існує приниження, покарання, тиск на хід думок інших своїм авторитетом.

Література

1. Волкова А. С. Екологічне виховання школярів / Волкова А. С. – К. : Знання, 1985. – 48 с. 3. Локшина О. Сучасні тенденції екологічної освіти / О. Локшина, Н. Пустовіт // Шлях освіти. – 1999. – № 2. – С. 27–29.

2. Люленко С. О. Підготовка майбутнього вчителя природничих дисциплін до природоохоронної роботи в загальноосвітній школі : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Люленко Світлана Олександрівна. – Умань, 2014. – 200 с.

3. Люленко С. О. Методологічні підходи у екологічній освіті / С. О. Люленко // Природничі науки в системі освіти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Умань, 27 лютого 2013 р.). – Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. – С. 147–150.

УДК 378:373.3.011.3-051:37.091.313(043.2)

ПОНОМАРЕНКО К.Ю.
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ

Стрімкий розвиток педагогічної науки, нових технологій навчання вимагають якісної підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Сучасність потребує не стільки засвоєння знань, наявних практичних умінь, скільки формування у здобувачів освіти професійної компетентності. Саме інтеграція знань, на наш погляд, є одним із основних шляхів підготовки креативного вчителя.

Новий світ епохи інформації вимагає інших умінь – критично мислити, аналізувати різні точки зору, дивитись на проблему з різних сторін та на основі цього приймати обдумані рішення. Тому основним завданням сучасної освіти є

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>